

Na de introductie van pentazocine hebben wij dit middel in onze kliniek voor de postoperatieve pijnbestrijding frequent voorgeschreven in de door de fabrikant aangegeven dosering (30 mg). Het analgetisch effect bleek onvoldoende. Wél viel op dat er bij deze gering werkzame dosering geen adem-depressie ontstond. Op grond van zijn chemische, na aan nalorfine verwante, structuur heb ik, geruggesteund door DE CASTRO met zijn AAS en door de firma WINTHROP met een vertegenwoordiger, enige malen getracht een opzettelijke overdosering fentanyl te neutraliseren met pentazocine. Helaas, steeds behield de patiënt de opzettelijk geïnduceerde apnoe, tot ik na ongeveer 20 minuten in arrenmoede maar weer het vertrouwde nalorfine injecteerde, met het gewenste succes.

Tenslotte uw VF-anesthesie. Het zal U opgevallen zijn dat mijn diazepam (Valium)-fentanylnarcose dezelfde voorletters heeft als uw Valium-Fortral anesthesie. Om de beide methoden regionaal te onderscheiden zouden wij tot dubieuze constructies als VFAMS en VFALK moeten overgaan, met welke vliegtuigachtige coderingen de anesthesiologie niet gediend lijkt.

Behalve onder aether- of lichte cyclopropan-anesthesie is onder narcose de spontane ademhaling van de patiënt steeds onvoldoende en leidend tot hypercarbie. Bij langer dan een uur durende operaties, waar de neuroleptanesthesie zich bij uitstek voor leent, is uit praktische overwegingen de geassisteerde beademing ook minder geschikt daar het de anesthesist te veel in beslag neemt. Tijdens neuroleptanesthesie behoort m.i. de patiënt dan ook beademd te worden, liefst op geleide van het CO₂-percentage in de uitademingslucht. Dat patiënten die uw Valium-Fortral-narcose krijgen postoperatief minder pijn hebben en veel minder misselijk zijn dan na mijn Valium-fentanyl is een grote vooruitgang, die echter voor mij niet opweegt tegen de respiratoire acidose die moet ontstaan wanneer men een patiënt na toediening van een chirurgische analgesie veroorzakende dosis pentazocine spontaan laat ademen.

Ik moge U, collega ZEGVELD, dan ook eigenzinnig voorstellen akkoord te gaan met de volgende verdeling: Uw methode blijft VF, de mijne „witte raaf”.

Amstelveen, 14 juni 1970

J. A. P. MULDER

VENA-SUBCLAVIA-PUNCTIE IN NOODGEVALLEN

Naar aanleiding van het artikel van DANKMEYER en WIJNANS (1970) zouden wij nog eens de aandacht willen vestigen op de vena-subclavia-punctie in noodgevallen. Deze techniek wordt door ons in die omstandigheden als routine uitgevoerd. De methode werd reeds eerder door collega H. J. TEYEN (1967) beschreven.

Wij ondervonden dat deze ingreep evidente voordelen biedt, nl.: de punctie is een eenvoudige en weinig tijdrovende techniek; hartmassage hoeft niet onderbroken te worden; de subclavia-punctie kan overal uitgevoerd worden met ten dienste staande middelen; de centraal veneuze druk is onmiddellijk afleesbaar; de afstand tussen punctieplaats en het hart is kort, medicamenten grijpen sneller aan en zijn beter te doseren; bloedmonsters zijn goed af te nemen; in plaats van een naald of korte canule kan ook een langere canule ingevoerd worden om angiografie van de arteria pulmonalis te verrichten bij verdenking op longembolie.

De ingreep is ons nooit mislukt en heeft nimmer aanleiding gegeven tot complicaties.

Literatuur: DANKMEYER, H. F. en M. WIJNANS (1970) *Ned. T. Geneesk.* **114**, 47. — TEYEN, H. J. (1967) *Ned. T. Geneesk.* **111**, 2316.

Eindhoven, juni 1970

B. VAN DIJK
P. J. VAN DER SCHAAR
Y. A. S. MASHHOUR

CURSUS HYPNOSE

Het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Medische Hypnose wenst zich uitdrukkelijk te distancieren van de in het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* aangekondigde cursus hypnose voor beginners (bl. 1071), die op 26, 27 en 28 juni 1970 in het Esso Motor Hotel te Amsterdam gegeven is.

De Bilt, juli 1970

W. P. J. VIËTOR

BERICHTEN

BUITENLAND

Denemarken

Nieuw tijdschrift. — De uitgever Munksgaard, Kopenhagen, is begonnen aan een nieuw tijdschrift getiteld *Clinical Genetics*, „an international journal of genetics in medicine”, onder redactie van K. BERG te Oslo, J. BÖÖK te Uppsala en J. MOHR te Kopenhagen. Het tijdschrift zal zes keer per jaar verschijnen en kost per jaar D. Kr. 180, plus porto D. Kr. 15 (of \$ 26,—). Voor abonnementen richt men zich tot de uitgever Munksgaard, 47 Prags Boulevard DK-2300, Kopenhagen S, Denemarken.

Groot-Brittannië

Opvolger van Richard Crossman. — Nu Labour plaatsgemaakt heeft voor de Tories, heeft het ministerie van gezondheid en sociale zekerheid een nieuw hoofd gekregen; het is de 52-jarige Sir KEITH JOSEPH, een jurist, die in 1959 minister werd van huisvesting en plaatselijk bestuur, en in 1962 minister van Welsh Affairs. De aftredende RICHARD CROSSMAN wordt hoofdredacteur van de *New Statesman*. In het nieuwe parlement zijn 12 artsen gekozen, onder wie één vrouw. (*Brit. med. J.*, 27 juni bl. 746 en 802.)

Desmokinase. — De beet van een vampier heeft de onhebbelijkheid, lang na te bloeden. De bloedzuigende vampiers die in Trinidad een ware plaag vormen, worden dan ook voortdurend belaagd door officiële vampierjagers. Dr. T. CARTWRIGHT en medewerkers hebben ontdekt dat het speeksel van vampiers een enzym bevat, desmokinase — genoemd naar de vampier *Desmodus rotundus* — dat plasminogeen activeert tot plasmine, welke stof bloedstolsels afbreekt. In vitro werkt desmokinase sterker dan de gebruikelijke plasminogeen-activators urokinase en streptokinase. Jammer is, dat het met de zuivering van desmokinase nog niet wil vlotten; er zal nog wel wat tijd verlopen aler men kan beginnen met klinische toepassing bij lijders aan trombose. (*Nature*, 20 juni bl. 1089.)

Post-neonatale kindersterfte. — In een rapport getiteld *Confidential enquiry into post-neonatal deaths 1964-1966* heeft het ministerie van gezondheid en sociale zekerheid de resultaten bekend gemaakt van een onderzoek in drie „local authority areas”, dat tot doel had, na te gaan waarom er zo langzaam verbetering komt in de sterfte van kinderen tussen 1 maand